IPA II Program prekogranične saradnje

SRBIJA - SEVERNA MAKEDONIJA

Dobri prijatelji, nove mogućnosti

Republika Srbija

Republika Severna Makedonija

Ovaj program finansira Evropska Unija

Kratak pregled politika

JAČANJE KAPACITETA ZA VEĆU ZAPOŠLJIVOST ŽENA U TRADI CIONALNO MUŠKIM SEKTORIMA

Projekat implementiraju

UDRUŽENJE POSLOVNIH ŽENA SRBIJE

MIR FOUNDATION

УПЖВР
УДРУЖЕЊЕ ПОСЛОВНИХ ЖЕНА ВРАЊЕ

PUBLIKACIJA:
„Kratak pregled politika – Jačanje kapaciteta za veću zapošljivost žena u tradicionalno muškim sektorima”

LEKTURA I KOREKTURA:
Katarina Pavićević

DIZAJN:
Digiprint– Skopje

Broj primeraka:
300

Ovaj kratak pregled politika je izrađen u okviru projekta *Prevazilaženje rodnog i generacijskog jaza na tržištu rada kroz izgradnju kapaciteta i promociju novih poslovnih mogućnosti u prekograničnom regionu – CBC poslovni rodni i starosni ekvilajzer*

Projekat sufinansira Evropska unija u okviru finansijskog instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) kroz Program prekogranične saradnje Srbija – Severna Makedonija 2016-2020. Ugovor za sufinansiranje sredstvima Evropske unije potpisan je sa Ministarstvom finansija Republike Srbije – Sektorom za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije.

Za sadržaj kratkog pregleda politika odgovorni su partneri na projektu: Udruženje poslovnih žena Srbije, Fondacija za menadžment i industrijska istraživanja, Udruženje poslovnih žena Vranje, Udruženje Pravedni i Profesionalni. Ovaj sadržaj ne izražava zvanične stavove Evropske unije.

Sadržaj

Rezime 4

Uvod 5

Analiza istraživanja
(fokus grupa) 8

Preporuke za sprovođenje politika 13

Zaključak 16

Rezime

Dana 25. novembra 2024. godine održana je fokus grupa u Srbiji, u Vranju, u prostorijama socijalnog preduzeća „Tradicija juga“. Ova sesija je bila deo šire prekogranične inicijative usmerene na podsticanje većeg uključivanja žena na tržište rada u sektorima u kojima tradicionalno dominiraju muškarci, kao što su građevinarstvo, metaloprerađivačka industrija i druge tehničke oblasti. Aktivnost je realizovana u okviru projekta CBC poslovni rodni i starosni ekvilajzer, koji sufinansira Evropska unija u okviru finansijskog instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA II) kroz Program prekogranične saradnje Srbija-Severna Makedonija 2016-2020. Učesnici fokus grupe bili su predstavnici ženskih organizacija, privatnog sektora, Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ), opština i srednjih stručnih škola.

Fokus grupa je imala za **cilj**:

1. Sticanje uvida iz prve ruke: Identifikovanje specifičnih prepreka i faktora koji utiču na ulazak i zadržavanje žena u profesijama u kojima dominiraju muškarci.

2, Konsolidovanje podataka za preporuke i smernice: Korišćenje kvantitativnih i kvalitativnih dokaza kao osnove za izradu izveštaja sa smernicama namenjenim lokalnim i nacionalnim akterima.

3. Podsticanje prekogranične saradnje: Doprinos komparativnoj analizi između Srbije i Severne Makedonije i razvoju zajedničkih strategija za rešavanje zajedničkih izazova.

Uvod

Brojna međunarodna istraživanja ukazuju na to da Srbija u nekim oblastima još uvek zaostaje u postizanju rodne ravnopravnosti u odnosu na druge zemlje. Tri ključna međunarodna indeksa mere rodnu ravnotežu: Indeks rodne nejednakosti (GII)[1], Globalni indeks rodnog jaza (GGG)[2] i Indeks rodno zasnovane diskriminacije u društvenim institucijama (SIGI)[3].

1. GII meri rodne nejednakosti u tri ključne dimenzije – reproduktivno zdravlje, osnaživanje i tržište rada. Reproduktivno zdravlje se meri koeficijentom smrtnosti majki i natalitetom adolescenata. Osnaživanje se meri udelom poslaničkih mesta i stanovništva sa najmanje srednjim obrazovanjem za svaki pol. Učešće na tržištu rada se meri stopama učešća žena i muškaraca u radnoj snazi. Srbija ima GII vrednost od 0,119, što je svrstava na 36. mesto od 166 zemalja u 2022. godini.

Tabela 1 – Indeks rodne neravnopravnosti, Srbija (2022)

Vrednost GII	0,119		
Stopa smrtnosti majki	10,2 smrti/100.000 živorođene dece		
Stopa nataliteta adolescenata	14,4 rođenih/1.000 žena 15-19 godina		
	Žene	**Muškarci**	**Rodna razlika**
Udeo mesta u parlamentu	36,6%	63,4%	-26,9%
Stanovništvo sa najmanje srednjim obrazovanjem (25+ godina)	89,9%	96,1%	-6,2%
Stopa učešća u radnoj snazi (15 + godina)	51,0%	66,1%	-15,1%

2. S druge strane, GGG (Globalni indeks rodnog jaza) meri trenutno stanje i evoluciju rodnog pariteta u četiri ključne dimenzije (ekonomsko učešće i mogućnosti, obrazovna dostignuća, zdravlje i opstanak i političko osnaživanje). Ovo je najduže postojeći indeks koji prati napredak brojnih
zemalja u smanjenju ovih razlika od njegovog uvođenja 2006. godine.

[1] https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/SRB

[2] https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2024/

[3] https://www.oecd.org/en/data/dashboards/social-institutions-gender-index.html?oecdcontrol-18ae15c5e9-var1=SRB

Prema ovom indeksu, Srbija zauzima 26. mesto od 146 zemalja, sa vrednošću indeksa 0,779[4]. Razmatrajući pojedinačne komponente indeksa, Srbija beleži bolje rezultate u određenim oblastima. Dakle, u pogledu političkog osnaživanja i obrazovnog postignuća, zemlja se nalazi na 25. odnosno 39. mestu. Međutim, kada je reč o ekonomskom učešću, mogućnostima, i zdravlju, sa druge strane, ona se nalazi na 63. i 79. mestu u poređenju sa ostalih 146 zemalja. Kada je Srbija 2012. godine prvi put učestvovala u ovoj globalnoj proceni, zauzela je 50. mesto od 135 zemalja. Podaci pokazuju da je Srbija u 2024. godini u nekim oblastima značajno napredovala, dok je u drugim ostala manje-više na istoj poziciji.

3. Indeks SIGI Razvojnog centra OECD-a meri diskriminaciju žena u društvenim institucijama u 179 zemalja. Uzimajući u obzir zakone, društvene norme i prakse koje ograničavaju prava žena i devojčica kao i njihov pristup mogućnostima i resursima za osnaživanje, SIGI obuhvata osnovne uzroke rodne nejednakosti.

SIGI ima za cilj da podrži kreiranje politika pružanjem potrebnih podataka donosiocima politika i odluka, stručnjacima i istraživačima, međunarodnim i filantropskim organizacijama, kao i široj javnosti. To je jedan od zvaničnih izvora podataka za praćenje SDG indikatora (indikatora Ciljeva održivog razvoja) 5.1.1 koji se odnosi na pitanje: „Da li postoje pravni okviri za promovisanje, sprovođenje i praćenje rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena“, zajedno sa onima agencije UN Women i programa Svetske banke „Žene, poslovanje i zakon“.

Prema ovom Indeksu za 2023. godinu, ukupan rezultat za Srbiju iznosi 14,7 gde 0 znači da nema diskriminacije, a 100 označava apsolutnu diskriminaciju. Srbija se po ukupnoj oceni nalazi u društvu sa drugim zemljama iz Evrope i OECD-a. Ukupna ocena se sastoji od nekoliko poddimenzija kao što su diskriminacija u porodici, ograničen fizički integritet, ograničen pristup proizvodnim i finansijskim resursima i ograničene građanske slobode. Osim u Diskriminaciji u porodici gde Srbija ima 20,5, dok su OECD i evropski prosek 13,6 i 12,2, zemlja u svim ostalim dimenzijama ima bolje rezultate ili je u rangu sa OECD-om i drugim evropskim zemljama.

---

[4] https://widgets.weforum.org/GGGR/edition-24-ranking/pdf/2024/gggr_index_2024_116_SRB.pdf

Kada je u pitanju okvir nacionalne politike koji definiše strategije i mere za rešavanje stereotipa, rodnih nejednakosti i drugih aspekata zastupljenosti žena u privredi, politici i društvenim sferama, važno je pomenuti Strategiju rodne ravnopravnosti (2022-2025)[5] koja služi kao okvir za rešavanje osnovnih uzroka diskriminacije u društvenim sistemima i usklađivanje naše ključne misije iskorenjivanja siromaštva, smanjenja nejednakosti, promovisanja inkluzivnosti i osnaživanja žena. Pored toga, globalni prioriteti za postizanje rodne ravnopravnosti, uključujući i Ciljeve održivog razvoja UN, lokalizovani su kroz Strategiju rodne ravnopravnosti Srbije (2021-2030)[6] koja postavlja sveobuhvatne mere za unapređenje rodne ravnopravnosti kao faktora koji podržava društveni razvoj u Srbiji. Sadržaj Strategije povezan je sa nekoliko drugih sektorskih strategija u različitim oblastima, koje su u Konvenciji o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena navedene kao prioritetne oblasti za postizanje rodne ravnopravnosti.

[5] https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-09/UNDP_Gender_Equality_Strategy_2022-2025_EN.pdf

[6] https://www.rodnaravnopravnost.gov.rs/sites/default/files/2022-03/National%20Strategy%20for%20GE%202021-2030.pdf

Analiza istraživanja (fokus grupa)

Na osnovu diskusije održane tokom fokus grupe, učesnici se slažu da u mnogim opštinama širom Srbije žene čine više od polovine registrovanog nezaposlenog stanovništva. Mnoge od ovih žena pripadaju marginalizovanim grupama, uključujući starije osobe, one sa nepotpunim formalnim obrazovanjem, kao i pripadnice manjinskih zajednica. Ovo je posebno prisutno u ruralnim sredinama gde žene nemaju mnogo mogućnosti da se zaposle ili nisu obrazovane i ohrabrene da pokrenu sopstveni biznis.

Prema rečima predstavnika NSZ, žene bi trebalo malo više ohrabriti. One su u Pčinjskom okrugu nešto statičnije zbog kulturnih i društvenih stereotipa, jer je uobičajeno da žene preuzimaju obimne porodične i kućne obaveze. Shodno tome, trpi njihov profesionalni angažman i intenzivnije uključivanje na tržište rada.

Govoreći o faktorima koji ograničavaju zapošljavanje žena u sektorima u kojima dominiraju muškarci, identifikovano je nekoliko barijera/pitanja:

- Kulturni i društveni stereotipi
- Ekonomska ograničenja
- Nedovoljna institucionalna podrška
- Strah od rizika i nedostatak sredstava
- Potreba za boljim usklađivanjem programa stručne obuke i potreba tržišta rada
- Izazovi održivosti za kompanije kao poslodavce u sektorima u kojima dominiraju muškarci

Takođe, dolazi i do odliva radne snage, što dodatno opterećuje tržište rada.

Tokom fokus grupe, takođe je identifikovano nekoliko rešenja i predloga za buduće akcije:

- **Fokus na zapošljivost i stručno osposobljavanje**
  Jačanje programa stručne obuke, prilagođenih potrebama tržišta, od suštinskog je značaja za poboljšanje pristupa žena sektorima u kojima dominiraju muškarci kao što su građevinarstvo, IKT i inženjering. Ovo uključuje saradnju između stručnih škola, poslodavaca i NSZ kako bi se obrazovni programi uskladili sa potrebama tržišta rada. Ponuda ciljanih programa, usmerenih na visoko tražene veštine, može ženama obezbediti kompetencije potrebne za prelazak na bolje plaćena, netradicionalna zanimanja.

  Proširivanje inicijativa, kao što su IKT programi obuke i tehničko obrazovanje u srednjim školama može obezbediti marginalizovanim ženama i mladim osobama alternativni put ka tehničkim oblastima. Ove inicijative mogu pružiti ženama iz ruralnih i nedovoljno zastupljenih zajednica priliku da razviju praktične ve- štine koje su neophodne za ispunjavanje zahteva industrije.

  Pružanjem dostupnih i pristupačnih mogućnosti za obuku, ženama će biti olakšan ulazak u sektore sa visokim potencijalom za zapošljavanje, čime se stvara dugoročna podrška njihovoj ekonomskoj nezavisnosti i profesionalnom napretku.

- **Proširiti i ojačati institucionalne programe**
  Povećati finansiranje i podršku za dugoročne programe stručnog usavršavanja u saradnji sa NSZ i lokalnom samoupravom/opštinama. Ovi programi bi trebalo da daju prioritet zapošljivosti u sektorima sa velikom potražnjom kao što su IKT, građevinarstvo, prerada metala, upravljanje mašinama, itd., obraćajući se specifičnim potrebama žena koje ulaze u ove oblasti u kojima tradicionalno dominiraju muškarci.

  Obezbediti finansijsku podršku većeg obima kako bi se ženama olakšao pristup ovim sektorima, uključujući subvencije za obuku, sertifikaciju i kupovinu opreme, omogućavajući da budu opre-

mljene neophodnim alatima i veštinama, kako bi napredovale u tehničkim profesijama.

- **Uskladiti obrazovanje sa potrebama tržišta rada**
  Sinhronizacija stručnih nastavnih planova i programa sa potražnjom industrije je ključna. Saradnja između tehničkih škola i NSZ može osigurati da programi obuke budu prilagođeni traženim profesijama, podstičući učešće žena.

  Sprovođenje specijalizovanih programa obuke u školama i tehničkim institutima može pomoći da se promeni percepcija mladih devojaka o karijeri u tehničkim sektorima. Ovi programi bi trebalo da sadrže praktične veštine, mentorstvo i informacije o mogućnostima zapošljavanja, čime bi podstakli veće interesovanje i poverenje mladih žena, kao što su aktivnosti ovog projekta.

  Informacione tehnologije (IT) i tehničke obuke nude pristupačne i isplative mogućnosti za žene i mlade u ruralnim područjima. Na primer, inicijative u tehničkim školama podstakle su učenike da učestvuju u projektima novoosnovanih preduzeća (*start-up*), pokazujući da IT karijere ne zahtevaju značajna početna ulaganja. Širenje takvih programa, zajedno sa mentorstvom i finansijskom podrškom, može osnažiti žene i mlade da uđu u sektore visoke potražnje uz minimalne prepreke.

- **Proširiti i poboljšati podršku preduzetništvu**
  Državna bespovratna sredstva, kao što su jednokratna bespovratna sredstva za samozapošljavanje u novoosnovanim preduzećima (*start-up*), nisu dovoljna da žene osnuju održive poslove, posebno u kapitalno intenzivnim sektorima. Ova sredstva jedva pokrivaju minimalne operativne troškove, a kamoli ulaganja u opremu ili proširenje. Proširenje finansijskih instrumenata, pružanje mentorskih programa i nuđenje poreskih olakšica ključni su za podršku ženama preduzetnicama u prevazilaženju visokih početnih troškova.

  NSZ može imati značajnu ulogu kroz povećanje dostupnosti bespovratnih sredstava, kredita i dugoročnih finansijskih instrumenata. Predlozi za udruživanje resursa, kao što su kooperativ-

ni modeli finansiranja za preduzeća koja vode žene, mogli bi da olakšaju veće investicije u mašineriju i infrastrukturu. Pored toga, podsticanje partnerstava između malih preduzeća i većih kompanija može otvoriti mogućnosti za podugovaranje, čime bi se ženama olakšao ulazak u sektore visoke potražnje kao što su građevinarstvo, IKT i inženjering.

- **Motivisanje zaposlenih**
  Davanje većih subvencija ili poreskih olakšica kompanijama koje zapošljavaju i obučavaju žene u tradicionalno muškim sektorima može podstaći interesovanje poslodavaca i doprineti smanjenju društvenih stereotipa. Objavljivanje uspešnih priča iz pomenutih partnerstava dodatno bi motivisalo preduzeća da usvoje inkluzivne prakse zapošljavanja.

- **Kampanje podizanja svesti**
  Koordinisane medijske kampanje, događaji u zajednici i školske radionice mogu efikasno da se suprotstave stereotipima, da istaknu dostignuća žena u tehničkim profesijama i da informišu buduće studentkinje i osobe koje traže posao o dostupnim mogućnostima obuke.

Ključni faktor u promovisanju preduzetništva među ženama jeste jačanje njihove motivacije i samopouzdanja. Organizovanje radionica, mentorstvo i predstavljanje uspešnih preduzetnica mogu pomoći smanjenju straha od rizika i podstaći žene da preduzmu korake ka osnivanju sopstvenog biznisa.

- **Održivi javni ugovori**
  Lokalne samouprave treba da ponude preduzećima stabilne ugovore o nabavkama, posebno socijalnim preduzećima koja zapošljavaju predstavnice žena iz marginalizovanih grupa. Dugoročna opštinska podrška može da ublaži rizik od naglih gubitaka ugovora i doprinese održivosti ovih poduhvata.

- **Stalna saradnja zainteresovanih strana**

  Formiranje zajedničke platforme koja povezuje NSZ, opštine, škole, nevladine organizacije i privatne kompanije može olakšati kontinuiranu razmenu informacija o potrebama tržišta rada, dostupnim obukama i uspešnim inicijativama. Redovni sastanci ili okrugli stolovi omogućili bi održavanje kontinuiteta i odgovornosti svih aktera.

  Uspešni projekti zahtevaju saradnju između javnih institucija, privatnih preduzeća i civilnog sektora. Na primer, integracija socijalnih preduzeća kao podizvođača većih kompanije može stvoriti trajne mogućnosti za zapošljavanje. Takva partnerstva mogu biti podržana poreskim olakšicama, dugoročnim ugovorima o nabavkama i državnim programima finansiranja kako bi se osigurala zajednička korist za sve uključene strane.

  Nedostatak dosledne podrške lokalnih samouprava ostaje ključna prepreka. Dok pojedine opštine, poput Trgovišta, pokazuju spremnost da se angažuju u inicijativama za zapošljavanje, druge opštine pokazuju ograničeno interesovanje. Uspostavljanje formalnih okvira za saradnju između lokalnih samouprava, obrazovnih institucija i privatnih preduzeća je ključno za održavanje i povećanje obima uticajnih programa.

Efikasna saradnja između Nacionalne službe za zapošljavanje, lokalnih samouprava, obrazovnih institucija, nevladinih organizacija i privatnog sektora od suštinskog je značaja za pružanje sveobuhvatne podrške ženama preduzetnicama. Uspostavljanje zajedničke platforme za razmenu informacija i resursa može dodatno poboljšati koordinaciju i delotvornost podržanih inicijativa.

- **Nastaviti prekograničnо i EU finansiranje**
  Usaglašavanje lokalnih inicijativa sa širim programima prekogranične saradnje koji uključuju Srbiju i Severnu Makedoniju može omogućiti pristup EU i podršci međunarodnih donatora. Uspešni pilot projekti mogu poslužiti kao modeli za dalje proširenje, koristeći dodatna sredstva za širenje efektivnih strategija.

Preporuke za sprovođenje politika

U okviru fokus grupe razgovaralo se i o preporukama za sprovođenje mera u vezi sa konkretnim aktivnostima koje bi trebalo preduzeti u budućnosti, koje će pomoći u prevazilaženju stereotipa, povećati zapošljivost žena u svim sektorima, uključujući i one u kojima dominiraju muškarci, ali i obezbediti adekvatnu podršku onim ženama koje žele da pokrenu sopstveni biznis. U tom smislu, u okviru fokus grupe konstatovane su sledeće preporuke.

1) Proširiti ciljane programe obuke

Razviti specijalizovane nastavne planove i programe u partnerstvu sa stručnim školama, poslodavcima i nevladinim organizacijama, fokusirajući se na praktične veštine u oblastima velike potražnje kao što su građevinarstvo, obrada metala i IKT. Ovi programi treba da budu prilagođeni potrebama tržišta rada i da stvore poverenja kod žena u tehničke veštine.

Saradnja sa tehničkim školama i privatnim kompanijama u cilju stvaranja mogućnosti za stažiranje i praktičnu obuku, posebno dizajniranih za žene koje ulaze u tehničke oblasti, kako bi se obezbedilo praktično iskustvo i lakši prelaz na tržište rada.

Osigurati da ovi programi budu široko promovisani, posebno među ženama iz marginalizovanih ili ruralnih sredina, kako bi se maksimalno povećali njihova dostupnost i učešće.

2) Stimulisati angažovanje poslodavaca

Obezbediti poreske olakšice ili subvencije za plate kompanijama koje zapošljavaju i obučavaju žene za tehnička zanimanja.

Staviti u prvi plan i širiti uspešne priče kako bi se smanjila pristrasnost i podstakalo veći broj poslodavaca da usvoje slične prakse.

3) Jačati podršku preduzetništvu

Povećati opcije finansijske pomoći, kao što su zajmovi i grantovi, za žene preduzetnice u visoko vrednovanim sektorima.

Povezati finansiranje sa programima mentorstva i nove preduzetnike – kao dobavljače ili podizvođače, sa potencijalnim tržištima ili većim kompanijama.

4) Podići svest javnosti za borbu protiv stereotipa

Organizovati medijske kampanje, događaje u zajednici i školske radionice kako bi se predstavile žene koje napreduju u oblastima u kojima dominiraju muškarci.

Promovisati otvorene diskusije u srednjim školama i stručnim institucijama kako bi se istakle različite mogućnosti karijere za devojčice.

5) Poboljšati koordinaciju lokalne uprave

Podsticati opštine da sarađuju sa civilnim društvom, akterima u obrazovanju i NSZ kako bi se identifikovale potrebe tržišta rada i u skladu sa tim prilagodili programi obuke.

Podsticanje uspostavljanja memoranduma o razumevanju kao početnog koraka ka institucionalizaciji saradnje.

Promovisati višegodišnje obaveze, kao što su smanjeni troškovi objekata, kooperativni marketing ili stabilni ugovori o javnim na-

bavkama kako bi se podržao rast socijalnih preduzeća i start-up preduzeća (*start-ups*).

Razviti okvire za saradnju između stručnih škola, NSZ i poslodavaca kako bi se obezbedilo da diplomci imaju jasan put do radne snage, posebno u sektorima koji se suočavaju sa nedostatkom veština.

Zahtevati od lokalnih samouprava da aktivno učestvuju u strategijama usklađivanja tržišta rada kako bi se održali dugoročni rezultati za programe stručne obuke.

6) Nastaviti prekogranično i EU finansiranje

Uskladiti lokalne inicijative sa većim programima prekogranične saradnje koji uključuju Srbiju i Severnu Makedoniju.

Koristiti uspešne pilot projekte kao modele za širenje, uz podršku EU ili međunarodnih donatora za povećanje efikasnosti strategija.

Zaključak

Diskusija fokus grupe u Vranju istakla je složenu interakciju kulturnih, ekonomskih i institucionalnih faktora koji oblikuju zapošljavanje žena i mladih u industrijama u kojima dominiraju muškarci u Pčinjskom okrugu. Uprkos značajnim preprekama, obećavajući primeri pokazuju potencijal stručnih škola da integrišu tržišno orijentisanu proizvodnju u svoje nastavne planove i programe, pružajući učenicima praktične veštine i izlaganje u stvarnom svetu. Repliciranje takvih modela može podstaći inovacije i podržati žene i mlade da uđu u tehničke oblasti.

Kreiranje strategija je proces koji treba da se zasniva na dokazima i da bude prilagođen potrebama ciljnih grupa za koje se te strategije donose. U tom smislu, svi relevantni akteri koji rade na ostvarivanju strateških ciljeva definisanih u dokumentima treba da koordiniraju svoje aktivnosti kako bi postigli očekivane rezultate. To znači da je neophodan sveobuhvatan pristup kako bi se pre svega rešili duboko ukorenjeni stereotipi, profesionalni programi uskladili sa zahtevima tržišta i obezbedili podsticaji za zapošljavanje koji su od suštinskog značaja za poboljšanje pristupa žena i mladih visoko plaćenim tehničkim profesijama. Iz ove perspektive, ključna je saradnja između lokalnih vlasti, NSZ i organizacija civilnog društva, koja može poboljšati pristup obuci, opremi i politikama za pružanje podrške ženama.

Samo u okviru fokus grupe, koja je organizovana u sklopu projekta, identifikovano je nekoliko mera i predloga koji bi trebalo da doprinesu povećanju efikasnosti u zapošljavanju žena i jačanju podrške onima koji žele da otvore sopstveni biznis.

Strateškim rešavanjem ovih izazova, zainteresovane strane mogu podsticati inkluzivnija tržišta rada, osiguravajući da žene i mladi imaju jednake mogućnosti za napredovanje u svim industrijama.

Implementacija ovog projekta takođe doprinosi postizanju ciljeva i zadataka definisanih u nacionalnim i lokalnim okvirima strateške politike, ali istovremeno pomaže u procesu prikupljanja podataka u odnosu na potrebe ciljnih grupa, na osnovu kojih bi trebalo da budu izrađene i sprovedene buduće politike.